

МЕТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ

Сергій Олексійович ЛИСКОВ,

*здобувач Міжрегіональної Академії
управління персоналом*

Із прийняттям в 2010 році Податкового кодексу України [1] відбулось реформування податкової системи, що безпосередньо відобразилось на адміністративно-правовому регулюванні суб'єктів податкової служби. По-перше, система суб'єктів податкової служби зазнала змін, і з часом була сформована у тому вигляді, в якому вона існує сьогодні. По-друге, поступово відбулась фактично повна зміна самого адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби, і на сьогодні її формує як зазначений нами вище кодифікований нормативно-правовий акт, у якому закріплено ключові повноваження та функції податкових органів, так й інші акти національного й міжнародного законодавства. Як наслідок, наукові напрацювання, які стосувались суб'єктів податкової служби, втратили свою актуальність, так само змінився і сам перелік суб'єктів податкової служби й засади їхнього функціонування. При цьому, прийняття нового законодавства не вирішило усіх існуючих проблем, проте обумовило додатково виникнення нових, що потребує уваги науковців (наприклад, на науковому рівні відзначається посилення протистояння представників владної та зобов'язаної сторони у податкових правовідносинах внаслідок прийняття Податкового кодексу України [1], а також ряд інших проблем). Окрім того, у зв'язку із прийняттям нового законодавства дещо трансформувалось розуміння сутності мети, завдань та функцій адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби, яке на сьогодні відповідає специфіці чинного законодавства.

Так, визначення мети адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби, у відповідності до сутності цієї категорії, означає необхідність встановлення того, якими були цілі прийняття законодавцем відповідних норм Податкового кодексу України [1] та інших актів законодавства, які урегульовують діяльність суб'єктів податкової служби, а також якою була мотивація законодавця під час прийняття рішення урегулювати дане питання саме у такий спосіб.

А отже, для того, щоб встановити природу адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби, важливо виявити якими є його мета, завдання та функції. Ці категорії є ключовими для встановлення, яким чином чинне податкове законодавство та суб'єкти податкової служби впливають на розбудову України, як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. А тому, аналіз даного питання є актуальним і для нашого дослідження, і для теорії суб'єктів податкової служби у цілому. Серед дослідників, які в тій чи іншій мірі досліджували питання, пов'язані із правовим регулюванням діяльності суб'єктів податкової служби, відзначимо внесок таких як: О. І. Баїк, О. В. Бакун, Я. О. Берназюк, С. О. Данілов, Т. О. Мацелик, А. В. Міщенко,

Г. М. Стріяшко, В. М. Сулим, В. І. Теремецький, Г. В. Фоміна. Проте, варто враховувати, що питання мети, завдань та функцій адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби є у цілому не дослідженими вітчизняними науковцями, а тому потребують наукового аналізу їхньої сутності.

Укладачі Великого тлумачного словника сучасної української мови визначають категорію «мета», як «певне становище у майбутньому, яке заздалегідь планується змінити відносно теперішнього та варто, бажано або необхідно досягнути» [2, с. 661]. Тож, під метою адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби згідно такого підходу варто розуміти те, задля чого законодавець врегулював діяльність суб'єктів податкової служби, тобто метою є сукупність бажаних результатів правового регулювання, які заклав законодавець, розробляючи та приймаючи Податковий кодекс України [1] й інші акти вітчизняного законодавства, а також надаючи згоду на обов'язковість міжнародним договорам, які є складовою національного законодавства України.

На нашу думку, для формулювання сутності мети адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби також важливо звернутись до положень Податкового кодексу України [1], як нормативно-правового акту, в змісті якого визначені суб'єкти податкової служби, та врегульовано їх права та обов'язки, а саме його статті 1, положення якої вже наводились нами у цьому підрозділі. Зокрема, в пункті 1.1. встановлено, що даний нормативно-правовий акт визначає компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства. Із цього, слідує висновок, що законодавець, приймаючи даний нормативно-правовий акт, у тому числі переслідував мету визначити, хто є суб'єктами податкової служби, встановити якою є їхня компетенція та якими є права та обов'язки посадових осіб суб'єктів податкової служби. Наприклад, звернемось до положень статті 41 Податкового кодексу України [1], у якій визначено, що контролюючими органами у розумінні податкового законодавства є податкові органи, тобто центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику (Державна податкова служба України) та його територіальні органи. До компетенції даного органу віднесено контроль за дотриманням законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на Державну податкову службу України, чи її територіальні органи. У даному контексті мета адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби була реалізована шляхом встановлення компетенції Державної податкової служби України та її територіальних органів у змісті кодифікованого нормативно-правового акту, який регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів. Інші аспекти мети адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби, наприклад права та обов'язки Державної податкової служби України та її територіальних органів, також розкриті у статтях Податкового кодексу України [1]. Іншим контролюючим органом, компетенція якого визначається у даній статті, є митні органи, тобто

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику (Державна митна служба України) та його територіальні органи. Встановлено, що Державна митна служба України та її територіальні органи здійснюють контроль щодо дотримання законодавства з питань митної справи та оподаткування митом, акцизним податком, податком на додану вартість, іншими податками та зборами, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України або території вільної митної зони. Так само, прийдемо до висновку, що у даній нормі визначається компетенція Державної митної служби України та її територіальних органів, як суб'єктів податкової служби.

Відповідно, на основі здійсненого аналізу прийдемо до висновку, що мета адміністративно-правового регулювання суб'єктів податкової служби – це є ціль, задля якої законодавець врегулював діяльність суб'єктів податкової служби, прийняв Податковий кодекс України [1] й закріпив в його змісті відповідні норми, у яких визначено компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, прийняв інші акти вітчизняного законодавства у цій сфері, а також надав згоду на обов'язковість міжнародним договорам, які є складовою національного законодавства України.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. ст. 112
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [гол. ред. В. Т. Бусел, редактори-лексикографи: В. Т. Бусел, М. Д. Василега-Дерибас, О. В. Дмитрієв, Г. В. Латник, Г. В. Степенко]. К. : Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.